

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/31/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817201017
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817201017.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu Z. - W., V., so sídlom O. D. XX/b., N., IČO: XX XXX XXX proti žalovanej V. P., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom A., O. XXXX/X, zastúpenej M.. S.H., advokátom so sídlom A., D. Z. XX, o zaplatenie 30.737,91 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 4C/3/2017-322 zo dňa 9. októbra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 30.737,91 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 30.737,91 eur od 09.04.2015 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a rozhodol, že štát má proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa v danom spore proti žalovanej domáha náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. a) bod 2 a d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, t. j. odberom plynu bez uzavretej zmluvy o dodávke zemného plynu a zároveň odberom plynu meraným určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a to za obdobie od 22.03.2014 do 29.01.2015, ktorú žalobu považoval za dôvodnú. S ohľadom na uplatnenú námietku premlčania uviedol, že žalobca nadobudol bezpečnú vedomosť o tom, že došlo k porušeniu zabezpečenia predmetného meradla proti neoprávnenej manipulácii až okamihom, kedy mal k dispozícii výsledky znaleckého posudku o nezhode overovacej značky, nie však skôr, pred 29.01.2015, kedy mu bol umožnený prístup k plynomeru. Subjektívna premlčacia doba začala plynúť 29.01.2015 a uplynula dňa 29.01.2017, pričom žalobca žalobu podal dňa 25.01.2017. Škoda vznikala každým dňom odberu plynu bez zmluvy meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii v žalovanom období od 22.03.2014 do 29.01.2015. Objektívna trojročná premlčacia doba uplynula od 22.03.2017 do 29.01.2018. Žalobcom uplatnený nárok nie je premlčaný v zmysle § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

2. Na základe vykonaného dokazovania bolo preukázané, že dňa 04.06.2012 Z., V. ako dodávateľ a Y. Z. ako odberateľ, uzatvorili zmluvu o dodávke plynu spolu s dodatkom číslo 1, predmetom ktorej bola dodávka plynu do odberného miesta Y., D. A., s adresou pre poštový styk Y. Z., D. A., D.. Z.. X, od ktorej zmluvy Z., V. listom z 10.03.2014 odstúpil z dôvodu neuhradených faktúr po lehote splatnosti, teda z dôvodu porušenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy, s účinkami odstúpenia ku dňu 21.03.2014, so stavom meradla vo výške 12.513 m3. Od 22.03.2014 do 01.02.2015 (vrátane 29.01.2015), nebola vo vzťahu k predmetnému odbernému uzavretá zmluva o dodávke plynu, teda v žalovanom období dodávateľ Z., V. nedodával do predmetného odberného miesta žalovanej plyn. Výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností (stavieb so súp. č. 9 na parc. č. XX-rodinný dom) zapísaných na LV č. XXXX pre k. ú. D. A. bola žalovaná, ktorá dňa 20.05.2012 so spoločnosťou Y. Z.,

uzavrela za účelom podnikania, na dobu neurčitú, zmluvu o nájme nebytových priestorov, predmetom ktorej bola časť domu nachádzajúceho sa na D. Z. X v D. A., a to pivnicu, prízemie a 1. poschodie. V období, za ktoré si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody, dodávateľ do predmetného odberného miesta žalovaného dodal 0 m³ svojho plynu, lebo na dodávku plynu do tohto odberného miesta nemal uzavretú zmluvu. Keďže plyn do odberného miesta žalovanej bol odoberaný a zároveň nešlo o plyn patriaci dodávateľovi (ten dodal 0 m³), plyn, ktorý žalovaná odoberala v rozhodnom období, patril žalobcovi a teda žalobcovi vznikla neoprávneným odberom škoda. Súd prvej inštancie mal preukázané, že v predmetnom období išlo o odber plynu bez uzavretej zmluvy o dodávke alebo združenej dodávke zemného plynu, a teda o neoprávnený odber plynu v zmysle § 81 ods. 1 písm. a) bodu 2. zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike s tým, že žalobca má vecnú aktívnu legitimáciu v spore. Znaleckým posudkom č. XXX/PL-XXXX znalca L. A. U., vyluchom znalca a vyluchom svedka M.G. bolo preukázané, že na predmetnom plynomeri bolo porušené zabezpečenie neoprávnenej manipulácií. V konaní tak bolo preukázané, že v predmetnom období išlo o odber plynu meraným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácií, a teda o neoprávnený odber plynu v zmysle § 81 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike.

3. Súd prvej inštancie sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že pokiaľ sa na danom odbernom mieste nachádza plynomer, neznamená to, že je možné plyn odoberať a za takto odoberaný plyn neplatiť. Ak na odber plynu neexistuje zmluva, je zakázané plyn odoberať a skutočnosť, že plynomer nie je zdemontovaný, neoprávňuje k odberu plynu bez zmluvy. Ak by sa žalobcovi podarilo plynomer zdemontovať skôr a v čase demontáže by stav na počítadle plynomera bol vyšší ako pri ukončení zmluvy a plynomer by nevykazoval porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácií, uplatňoval by si od žalovanej ako vlastníčky nehnuteľností nárok na náhradu škody, na výpočet ktorej by použil údaje určené meradlom - reálne spotrebované m³ plynu.

4. Pokiaľ ide o vecnú pasívnu legitimáciu uviedol, že v zmysle § 3 písm. c) bodu 10 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike odberateľom plynu je osoba, ktorá nakupuje plyn na účel ďalšieho predaja, alebo na účel vlastnej spotreby. Nepovažoval za dôvodnú námietku žalovanej o nedostatku jej vecnej pasívnej legitimácie s poukazom na to, že za škodu zodpovedá spoločnosť Y. Z., ktorá vykonávala prevádzku služieb v predmetných nehnuteľnostiach. Uviedol, že žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej siete nemá reálnu možnosť identifikovať všetky osoby, ktoré v žalovanom období predmetnú nehnuteľnosť užívali. Výklad, podľa ktorého za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zodpovedajú iba osoby, ktoré nehnuteľnosť reálne užívali a nie vlastník dotknutej nehnuteľnosti, by viedol k nereálnemu znemožňovaniu uplatniť si nárok na náhradu škody, nakoľko žalobca nemá k dispozícii žiadny zákonný spôsob, ako by sa o totožnosti takejto osoby dozvedel a odber plynu aj preukázal. Ak niet osoby, ktorá nakupuje plyn na účel vlastnej spotreby a žiadna osoba nemá na dodávku plynu uzatvorenú zmluvu, je potrebné za odberateľa plynu, ktorá má povinnosť nahradiť škodu, považovať osobu, ktorá je vlastníkom odberného miesta, teda žalovanú. Žalovaná z pozície vlastníka zodpovedala za danú nehnuteľnosť a ako vlastníka ju mohla užívať priamo alebo nepriamo spôsobom, ktorým umožnila jej užívanie inej osobe/osobám. Pokiaľ vlastníka umožní užívať nehnuteľnosť inej osobe, napr. na základe nájmovej zmluvy, je nájomca povinný zabezpečiť si dodávku energií napr. aj plynu, a teda aj uzavrieť zmluvu o dodávke zemného plynu a ak túto povinnosť nespĺnil a v dôsledku jej nesplnenia vznikla tretej osobe škoda, napr. odberom plynu bez zmluvy, je vlastníka povinný škodu uhradiť. Za irelevantnú považoval obranu žalovanej o tom, že nebolo ustálené kto plombu porušil. Uviedol, že zodpovednosť za odber plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácií ako aj za odber plynu bez zmluvy o jeho dodávke je objektívna, teda bez ohľadu na zavinenie. Uzavrel, že na strane žalovanej sú splnené všetky predpoklady pre vznik jej zodpovednosti za žalovanú škodu.

5. Nakoľko v spore bolo preukázané, že tu bol odber plynu meraný meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácií, teda neoprávnený odber, údaje takéhoto meradla na určenie množstva neoprávnene odobratého plynu a na výpočet skutočnej škody, žalobca nemohol použiť a škodu vyčíslil na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, preto bol dôvodný postup podľa § 82 ods. 3 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, ktorý odkazuje na všeobecne záväzný právny predpis vydaný podľa § 95 ods. 1 písm. l), ktorým je Vyhláška Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Vzhľadom na to, že žalobca listinnými dôkazmi preukázal spôsobom výpočtu škody a nevyhnutných nákladov spojených so zisťovaním a s odstraňovaním neoprávnenej odberu plynu (§ 1 ods. 14 vyhlášky), súd žalovanú zaviazal na zaplatenie sumy 30.737,91 eur pozostávajúcej z hodnoty zemného plynu v sume 30.459,98

eur a z nákladov zisťovania vo výške 277,93 eur. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a o nároku štátu na náhradu trov konania analógiou podľa § 259 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Odvolanie zdôvodnila tým, že súd prvej inštancie po vykonaní dôkazov navrhnutých stranami sporu dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, dôsledkom čoho je nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietala, že súd sa nevysporiadal s otázkou pasívnej legitímácie, ktorú žalovaná od začiatku namietala. Uviedla, že súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. V predmetnom konaní súd prevzal argumentáciu žalobcu, s ktorou sa pri rozhodovaní stotožnil. Zdôraznila, že je majiteľkou objektu a v jej objekte vykonával podnikateľskú činnosť na základe zmluvy o nájme iný podnikateľský subjekt, ktorý mal samostatne uzatvorenú zmluvu o odbere plynu. Odberateľom plynu bola jednoznačne táto obchodná spoločnosť - Y. Z. Žalovaná sa od roku 2014 dlhodobo zdržuje v zahraničí a ani pri vynaložení starostlivosti v rámci svojho pôsobenia v zahraničí, nemohla z dôvodu prístupu žalobcu, ktorý zanedbal svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona o energetike, inak konať. Nemala žiadny dôvod odoberať plyn do svojho objektu, ani ho neodoberala. O problémoch, ktoré vznikli sa dozvedela až v roku 2015 a následne ako odberateľ uzatvorila zmluvu. Do februára 2015 odberateľom plynu bola obchodná spoločnosť Y. Z., s ktorou Z. uzatvoril zmluvu o odbere plynu, a ktorá bola nájomcom v tomto objekte až do uzavretia zmluvy o dodávke plynu so žalovanou. Okamžite, ako sa žalovaná dozvedela o demontáži plynomeru v jej patriacej nehnuteľnosti, bez meškania navštívila Z. a uzatvorila novú odberateľskú zmluvu. Pokiaľ by žalobca oznámil žalovanej, že končí dodávku plynu spoločnosti Y. s.r.o. a nečakal 10 mesiacov, nebolo by k žiadnemu problému došlo. V odvolaní namietala, že žalobca nepreukázal odber plynu.

7. V podanom odvolaní uviedla, že obdobie, za ktoré žalobca požaduje náhradu škody, nezodpovedá definíciou zákona o energetike, čo sa týka neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. h) zákona o energetike. Namietala, že žalobca síce odoslal odstúpenie od zmluvy o dodávke plynu dňa 14.03.2014, táto zásielka sa do rúk odberateľa obchodnej spoločnosti Y. Z. nedostala a bola žalobcovi vrátená. Žalobca sa o toto odberné miesto nezaujímal a neurobil žiadny reálny pokus o demontáž plynomeru. Uviedla, že administratívnych pokusov mohol žalobca napísať hocikolko. Vzniesla námietku premlčania. Pokiaľ ide o náhradu škody a jej výšku, poukázala na dôvodovú správu k § 82 zákona o energetike a domáhala sa jej aplikácie. Domáhala sa výpočtu vo výške stanovenej typovým diagramom dodávky plynu.

8. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že v konaní pred súdom prvej inštancie, boli preukázané všetky zákonné predpoklady na to, aby bola rozhodnutím súdu prvej inštancie uložená žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 30.737,91 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej žalobcovi neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. a) bod 2 a písm. d) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike. Má za to, že súd správne posúdil pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej ako vlastníčky nehnuteľnosti, do ktorej bol plyn odoberaný bez zmluvy o jeho dodávke a meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii v súlade s právnym názorom vysloveným v obdobných konaniach. Vlastníctvo zaväzuje, s vlastníctvom sa spájajú nielen práva, ale aj povinnosti. Predloženými listinnými dôkazmi, aj vypočutím navrhovaných svedkov, preukázal všetky predpoklady zodpovednosti žalovanej za škodu. Súd sa správne vysporiadal aj so vznesenou námietkou premlčania a výškou škody, ktorá bola vypočítaná v súlade so zákonom č. 251/2012 Z. z. o energetike a príslušnou vyhláškou. Na určenie množstva neoprávnene odobratého plynu podľa typového diagramu dodávky (TDD) v prípade žalovanej, nie sú splnené zákonné podmienky stanovené zákonom o energetike. V prípade žalovanej, ide o prvý neoprávnený odber plynu, ale nejde o odberateľa v domácnosti a meradlo nebolo umiestnené vo verejne prístupnom mieste (nachádzalo sa v samostatnej budove - plynomerni). Vo svojom vyjadrení akcentuje, že žalobca neuplatňuje nárok na náhradu škody podľa § 82 ods. 1 písm. h) zákona o energetike, ktoré uvádza žalovaná, a z tohto dôvodu sú akékoľvek tvrdenia žalovanej právne irelevantne. Plyn bol do nehnuteľnosti v rozhodnom období odoberaný, preukazuje to stav na počítadle pri demontáži, ktorý bol vyšší ako stav pri ukončení zmluvy, prevádzka v nehnuteľnosti bola otvorená až do letných mesiacov 2015. Navrhol, aby krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

9. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu namietala, že súd nebral ohľad na dôkazy predložené žalovanou a opomenul, že každá vec sa má posudzovať individuálne. Zdôraznila, že v konaní nie je pasívne legitimovaná, nakoľko so žalovanou nebola uzatvorená spotrebiteľská zmluva podľa zákona o energetike. Žalovaná nebola v žiadnom vzťahu ako odberateľ s Z., ani so žalobcom ako distribútorom. Uviedla, že zmluvný odberateľ plynu obchodná spoločnosť Y. Z., prevádzkoval v nehnuteľnosti na D.. Z.. X v D. A. kaviareň a piváreň, a od jari do jesene cukráreň s predajom zmrzliny od uzavretia zmluvy o odbere plynu až do leta roku 2015. Teda aj v prípade neoprávneného odberu plynu, bola odberateľom spoločnosť Y. Z. V podanom vyjadrení sa vyjadrila k neoprávnenému odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. h) zákona o energetike a k neoprávnenému odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. e) zákona o energetike. Zotrvala na námietke premlčania.

10. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zotrval na svojej doterajšej argumentácii a mal za to, že účinne poprel všetky skutkové tvrdenia žalovanej. Pokiaľ ide o škodu (jej vznik a výšku), poukázal na aktuálne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/51/2017 zo dňa 22.03.2018 a sp. zn. 5Obdo/32/2018 zo dňa 29.11.2018.

11. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. V danom spore súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe, ktorou sa žalobca proti žalovanej domáhal náhrady škody za obdobie od 22.03.2014 do 29.01.2015, ktorá mu bola spôsobená odberom plynu bez uzavretej zmluvy o dodávke zemného plynu a zároveň odberu plynu meraným určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa § 82 ods. 1 písm. a) bod 2 a d) zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 30.737,91 eur s príslušenstvom.

13. Z hľadiska skutkového stavu bolo zistené a stranami sporu nespochybnené, že žalovaná je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre kat. úz. D. A., a to aj stavieb so súpisným číslom X. na parc. č. XX - rodinný dom. Žalovaná, ako výlučná vlastníčka predmetných nehnuteľností, uzatvorila dňa 20.05.2012 so spoločnosťou Y. Z. zmluvu o nájme nebytových priestorov, predmetom ktorej bola časť domu nachádzajúceho sa na D.. Z.. X. v D. A., a to pivnicu, prízemie a 1. poschodie za účelom podnikania s tým, že zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú. Obsahom zmluvy bolo dojednanie, že nájomné za užívanie priestorov, je zmluvnými stranami dohodnuté vo výške 100,- eur mesačne. V nájomnom nie sú zahrnuté poplatky za odber vody, elektrickej energie a plynu. Tieto poplatky, na základe samostatných zmlúv s jednotlivými dodávateľskými organizáciami, rieši nájomca (čl. VI. zmluvy). Dňa 04.06.2012 Z., V. ako dodávateľ a Y. Z. ako odberateľ, uzatvorili zmluvu o dodávke plynu spolu s dodatkom č. 1, predmetom ktorej bola dodávka plynu do odberného miesta Y., D. A., D.. Z.. XX, s udanou adresou pre poštový styk Y. Z., D. A., D.. Z.. X, od ktorej dodávateľ listom zo dňa 10.03.2014 odstúpil z dôvodu neuhradených faktúr po lehote splatnosti, teda z dôvodu porušenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy s účinkami odstúpenia ku dňu 21.03.2014 so stavom meradla k 21.03.2014 vo výške 12.513 m³. V žalovanom období (od 22.03.2014 do 01.02.2015, vrátane dňa 29.01.2015) nebola vo vzťahu k predmetnému odbernému miestu uzavretá žiadna zmluva o dodávke plynu. V žalovanom období dodávateľ Z., V. do predmetného odberného miesta nedodával plyn.

14. Z uvedených skutkových zistení je zrejmé, že žalobca eviduje odberné miesta, do ktorých distribuuje plyn. Posledným odberateľom plynu, a to na základe zmluvy o odbere zemného plynu, bola spoločnosť Y. Z. Zmluva, na základe ktorej nakupoval plyn do predmetnej nehnuteľnosti tento odberateľ, bola ukončená ku dňu 21.03.2014, ku ktorému dátumu nastala účtovná demontáž plynomeru. Vzhľadom na to, že plynomer sa nachádzal v uzamknutej budove v plynomerni, nevykonala sa fyzická demontáž plynomeru. S odberateľom - spoločnosťou Y. Z., bol v dôsledku odstúpenia od zmluvy dodávateľom, zmluvný vzťah o odbere zemného plynu ukončený. Skutočnosť, že na odbernom mieste je namontovaný plynomer, neznamená, že môže dochádzať k odberu zemného plynu bez zmluvy o jeho dodávke. Za žalované obdobie bol na odbernom mieste, vzťahujúcim sa k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovanej, odoberaný zemný plyn bez súhlasu (zmluvného vzťahu) dodávateľa.

15. Neoprávneným odberom plynu, je odber bez uzavretej zmluvy o dodávke, alebo združenej dodávke plynu, meraným určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete (§ 82 ods. 1 písm. a) bod 2, písm. d) zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike). Z citovaného znenia zákona vyplýva, že v právnej úprave je konkretizovaných niekoľko skutkových podstát, ktoré sú označované za neoprávnený odber plynu, pričom z hľadiska posúdenia druhu zodpovednosti odberateľa plynu za škodu spôsobenú dodávateľom plynu neoprávneným odberom, treba dôsledne odlišovať, od ktorej skutkovej podstaty neoprávneného odberu dodávateľ plynu odvíja uplatnený nárok na náhradu škody. Prichádza totiž do úvahy tak subjektívna zodpovednosť odberateľa plynu (napr. pri neoprávnenom odbere plynu spojenom s neoprávneným zásahom odberateľa do meradla), ako aj objektívna zodpovednosť bez zreteľa na zavinenie, ako je tomu pri neoprávnenom odbere plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. V prípade objektívnej zodpovednosti, odberateľ zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom porušenie tohto zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek. S prihliadnutím na objektívnu zodpovednosť, nevyžaduje sa, aby porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na meradle zaviniel odberateľ. Zákon zveruje starostlivosť o riadny technický stav určeného meradla odberateľovi, odberateľ je v zmysle § 70 ods. 2 písm. d) zák. č. 251/2012 Z. z. povinný udržiavať odberné plynové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave. Pri neoprávnenom zásahu do určeného meradla nerozhoduje to, kto tento zásah vykonal, resp. či odberateľ o tomto porušení vedel. Dôsledky zásahu nesie odberateľ a jeho zavinenie nie je potrebné skúmať a nie je potrebné ani zisťovať, kto zásah do zariadenia skutočne spôsobil. Žalovaná tak preto nedôvodne namieta, že je ťažko určiť páchatel'a, ktorý manipuloval s plynomerom, pričom sa nedá vylúčiť ani manipulácia zo strany zamestnanca žalobcu, pretože plynomer sa nenachádzal v uzavretej plynomerni a bol k nemu voľný prístup pre každého. V posudzovanej veci žalobca uplatňuje náhradu škody za neoprávnený odber podľa ust. § 82 ods. 1 písm. a) bod 2 a d) zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike, neopodstatnená je tak obrana žalovanej k neoprávnenému odberu podľa § 82 písm. e) a písm. h) zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike, preto sa týmito námietkami (námietkami iných skutkových podstát ako sú žalobou uplatňované), súd nezaoberal.

16. Z obsahu spisu jednoznačne vyplynulo, že súd prvej inštancie okolnosť významnú pre svoj záver o tom, že v danom prípade sa jednalo o neoprávnený odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa § 82 ods. 1 písm. d) zák. č. 251/2012 Z. z., vyvodil zo znaleckého posudku L.. A. U.. XXX/A.-XXXX, ktorý podal znalecký posudok síce na vyžiadanie žalobcu, avšak ústne na pojednávaní súdu prvej inštancie svoje závery potvrdil, a z ktorého vyplýva, že na predmetnom plynomeri bolo porušené zabezpečenie neoprávnenej manipulácie, plomba osadená v kryte číselníka bola mechanicky poškodená, predelená, zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené. Znalecké závery korešponujú so svedeckou výpoveďou M.G., ktorý ako zamestnanec žalobcu vykonáva prácu kontrolóra neoprávnených odberov od roku 2010, vrátane rokov 2014 - 2015, a ktorý pri vykonanej kontrole zistil, že ciachovacia plomba je odspodu poškodená, vyzerala ako predelená. Na plombe chýbalo označenie - zn. ciachovne. Vo svojej výpovedi uviedol, že plynomer bol uzamknutý v samostatnej budove objektu a pri kontrole a demontáži plynomeru potreboval kompetentnú osobu, ktorá mu umožní vstup do danej budovy.

17. Pri riešení otázky premlčania, ktorú spochybňuje odvolateľka bez bližšej argumentácie k uplatnenej náhrade škody za neoprávnený odber (podľa § 82 ods. 1 písm. a) bod 2 a d) a nie žalovanou uvádzané ustanovenie § 82 ods. 1 písm. e), h) zák. č. 251/2012 Z. z.), súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že uplatnený nárok nie je premlčaný.

18. V prípade práva na náhradu škody, zákon stanovuje subjektívnu a objektívnu premlčaciu dobu (§ 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Plynutie týchto lehôt je stanovené odlišne. Plynutie a skončenie nie sú na sebe závislé. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná, pre počiatok jej plynutia je rozhodné, kedy sa poškodený v konkrétnom prípade dozvie o vzniku škody (nielen teda o protiprávnom úkone, či o škodovej udalosti), a kto za škodu zodpovedá. Pri posudzovaní, kedy sa poškodený dozvedel o škode, treba vychádzať z preukázanej vedomosti poškodeného o vzniknutej škode. Dozvedieť sa o škode znamená, že sa poškodený dozvedel o odškodňovanej ujme a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslit' v peniazoch. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalobca nadobudol bezpečnú vedomosť o tom, že došlo k porušeniu zabezpečenia predmetného meradla proti neoprávnenej manipulácii okamihom, kedy mal k dispozícii výsledky znaleckého posudku o nezhode

overovacej značky, nie však skôr než pred 29.01.2015, kedy mu bol umožnený prístup k plynomeru. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že až týmto dňom žalobca získal preukázateľne vedomosť/informácie, na základe ktorých mal právo podať v dvojročnej subjektívnej lehote žalobu na náhradu škody, ktorú uplatnil dňa 25.01.2017, teda včas.

19. Plynutie objektívnej premlčacej doby, je upravené bez akejkolvek závislosti na subjektívnej vedomosti poškodeného o tom, kedy došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. V danom prípade škoda vznikala každým dňom odberu plynu bez zmluvy meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii v žalovanom období od 22.03.2014 do 29.01.2015, a tak trojročná premlčacia doba uplynula od 22.03.2017 do 29.01.2018 a nárok žalobcu, uplatnený na súde dňa 25.01.2017, nie je premlčaný.

20. Podstata odvolacích námietok spočíva v spochybnení vecnej pasívnej legitímácie. Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva; má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti. Dôsledky neoprávneného odberu podľa § 82 ods. 2 Zákona 251/2012 Z. z., nesie odberateľ. Podľa tohto zákonného ustanovenia odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete. Vyriešenie namietanej otázky pasívnej legitímácie, viedlo súd prvej inštancie k záveru, vyjadrenom v rozhodnutí súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalovaná z pozície vlastníka zodpovedala za danú nehnuteľnosť a ako vlastník ju mohla užívať priamo alebo nepriamo takým spôsobom, že ako vlastník umožnil jej užívanie inej osobe/osobám. S vlastníctvom nehnuteľností sú spojené nielen práva, ale aj povinnosti svoje nehnuteľnosti kontrolovať, či jej užívaním nevzniká škoda inému subjektu. Pokiaľ vlastník umožní užívať nehnuteľnosť inej osobe, napr. na základe nájomnej zmluvy, je nájomca povinný zabezpečiť si dodávku energií, napr. aj plynu, a teda aj uzavrieť zmluvu o dodávke zemného plynu, a ak túto povinnosť nespĺnil a v dôsledku jej nespĺnenia vzniká tretej osobe škoda, napr. odberom plynu bez zmluvy, je vlastník povinný škodu uhradiť. Vlastníctvo zaväzuje, vlastník má právo, ale aj povinnosť nehnuteľnosť skontrolovať. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu doslova prevzal argumentáciu žalobcu bez toho, aby sa dôsledne vyporiadal s obranou žalovanej, ktorú zaťažovalo dôkazné bremeno a povinnosťou ktorej bolo preukázať, že nie je neoprávneným odberateľom. Súd prvej inštancie s poukazom na argumentáciu žalobcu, vychádzal z tej rozhodovacej činnosti súdov, ktoré za pasívne legitimovaný subjekt v sporoch o zaplatenie náhrady škody za neoprávnený odber plynu považovali vlastníka nehnuteľností na odbernom mieste.

21. Za odberateľa v zmysle § 3 písm. c) bod 10 zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike, je potrebné považovať osobu, ktorá nakupuje plyn na účel ďalšieho predaja alebo na účel vlastnej spotreby. Krajský súd v Trenčíne vo svojom uznesení sp. zn. 5Co169/2016 zo dňa 28.03.2017 vyslovil, že pokiaľ na odbernom mieste dochádza k odberu plynu a žiadna osoba nemá na dodávku plynu uzatvorenú zmluvu, teda žiadna osoba nie je kupujúcim plynu, je potrebné za odberateľa plynu, ktorý má povinnosť k náhrade škody považovať osobu, ktorá je vlastníkom odberného miesta, lebo len táto osoba je v zásade oprávnená užívať svoju nehnuteľnosť, a teda aj odoberať plyn dodávaný do tohto odberného miesta. Ak vlastník svoju nehnuteľnosť, ktorá je odberným miestom plynu, odovzdá do užívania tretej osobe bez toho, aby táto mala uzatvorenú zmluvu o dodávke plynu alebo, aby takúto zmluvu mal uzatvorenú on sám, a zároveň na tomto odbernom mieste dochádza k odberu plynu, tak musí byť samotný vlastník na účely náhrady škody podľa § 82 zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike, považovaný za odberateľa plynu. S touto argumentáciou možno súhlasiť, avšak táto argumentácia nevylučuje zodpovednosť nájomcu za škodu. V posudzovanom prípade nemožno prehliadnúť, že v nájomnej zmluve, ktorú žalovaná uzatvorila so spoločnosťou Y. Z. dňa 20.05.2012 o nájme nebytových priestorov, ktorá bola uzavretá na dobu neurčitú, bolo dojednanie, že v nájmomnom nie sú zahrnuté poplatky za odber plynu, ktoré na základe samostatných zmlúv s jednotlivými dodávateľskými organizáciami, rieši nájomca. Žalovaná (prenajímateľka nehnuteľnosti), na rozdiel od skutkového stavu, z ktorého pri rozhodovaní vo veci sp. zn. 5Co/169/2019 vychádzal odvolací súd, odovzdala nehnuteľnosť nájomcovi do užívania, zmluvou mu umožnila nákup plynu, nájomca o dodávke plynu zmluvu uzavrel, dodávateľ od uzatvorenej zmluvy odstúpil a žalobca (distribútor zemného plynu) nájomcu na skončenie neoprávneného odberu vyzval. Nájomca, spoločnosť Y. Z. ako odberateľ, uzatvoril dňa 04.06.2012 s Z., V. ako dodávateľom, zmluvu o dodávke plynu, predmetom ktorej bola dodávka plynu do odberného miesta Y., D.. Z. X/XX, D. A..

Z., V. ako odberateľ, odstúpil od zmluvy o dodávke plynu na odberné miesto D.. Z. XX, D. A., listom zo dňa 10.03.2014 z dôvodu neuhradených faktúr po lehote splatnosti, teda z dôvodu porušenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy. Žalobca tak mal vedomosť o tom, kto bol posledným zmluvným odberateľom plynu. Na adresu spoločnosti Y. Z., D..Z. X, D. A., žalobca dňa 15.04.2014 adresuje výzvu na skončenie neoprávneného odberu a oznamuje tejto spoločnosti sankcie, v prípade, že s neoprávneným odberom neskončí (č. I. 35 spisu). Žalobca v liste zo dňa 20.03.2015, adresovanom žalovanej, zasiela vyúčtovanie škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, ku ktorej dochádzalo na odbernom mieste Y., D.. Z.. X/XX, D. A. v žalovanom období.

22. V danej veci žalovaná v odvolaní uvádza, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom závere v otázke o pasívnej vecnej legitímácie žalovanej, keďže v danej veci nebola odberateľom plynu, a teda neoprávneným odberom nemohla žalobcovi spôsobiť škodu, ktorú podľa § 82 Zákona o energetike, uplatňuje. Keďže v rozhodnom období od 22.03.2014 do 29.01.2015 mala uzavretú nájomnú zmluvu so spoločnosťou Y. Z. a nájomcovi umožnila uzatvoriť zmluvu o dodávke plynu, pričom za toto obdobie nehnuteľnosť neužívala žalovaná, ale spoločnosť Y. Z., o čom svedčí prevádzkovanie prevádzky Y., nemôže byť v konaní pasívne legitímovaná. V súdnej praxi boli riešené viaceré prípady náhrady škody za neoprávnený odber plynu, nakoľko uplatneným nárokom, je nárok na náhradu škody, je treba z hľadiska pasívnej legitímácie posúdiť, kto škodu spôsobil. V podstate tak ide o zodpovedanie otázky, kto je odberateľom plynu. Súd prvej inštancie z týchto hľadísk vecnú pasívnu legitímáciu žalovanej neposudzoval a prevzatím argumentácie žalobcu vychádzal z názoru, že za vzniknutú škodu zodpovedá vlastník nehnuteľností s tým, že výlučne vecou jeho rozhodnutia je, či bude nehnuteľnosť užívať sám alebo ju odplatne prenechá inému, a tak poskytol ochranu prevádzkovateľovi distribučnej siete s argumentáciou, že tento nemá reálnu možnosť identifikovať všetky osoby, ktoré v žalovanom období predmetnú nehnuteľnosť užívali. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je tak predčasné, a preto nesprávne. V prípade, ak aj v ďalšom konaní súd prvej inštancie dospeje k záveru, že povinnou, resp. pasívne vecne legitímovanou na náhradu škody je žalovaná, k odvolacej námietke žalovanej, odvolací súd uvádza, že pravidlá výpočtu náhrady škody sú dané vyhláškou č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Žalovaná sa nedôvodne domáha aplikácie výpočtu množstva neoprávnene odobratého plynu meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii podľa typového diagramu dodávky. Pokiaľ ide o žalovanú, táto nespĺňa zákonné podmienky stanovené v ust. § 82 ods. 4 zák. č. 251/2012 Z. z. pre žiadaný výpočet, nakoľko nejde o odberateľa v domácnosti a meradlo nebolo umiestnené vo verejne prístupnom mieste.

23. Z uvedených dôvodov, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Rozhodnutie senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).